

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)
Postbus 778
2300 AT Leiden

Leiden, 8 maart 2026

Betreft: NJCM steunt initiatiefnota femicide - erkenning en aanpak van gendergerelateerd dodelijk geweld en doet een vijftal aanbevelingen

Geachte leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,

Het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (hierna NJCM) is een gezaghebbende organisatie die zich met succes inzet voor de bescherming van mensenrechten in Nederland en het Nederlandse buitenlandse beleid. Het Comité waarborgt de naleving van mensenrechten in wetgeving, beleid en praktijk. De werkgroep Strafrecht en de nieuwe werkgroep Vrouwenrechten en Gendergelijkheid binnen het NJCM hebben kennis, kunde en krachten gebundeld om gezamenlijk te reageren op de initiatiefnota ter bestrijding van gendergerelateerd (dodelijk) geweld (femicide). Het NJCM steunt de initiatiefnota en doet een vijftal aanbevelingen om de Nederlandse wetgeving, beleid en praktijk te verbeteren, om gendergerelateerd geweld beter te herkennen en aan te pakken, opdat vrouwen beter bescherming vinden tegen geweld, de aan hen toekomende mensenrechten worden gewaarborgd en in de Nederlandse wetgeving wordt verankerd.

De initiatiefnota over femicide - erkenning en aanpak van gendergerelateerd geweld die op 20 november 2024 is ingediend door Tweede Kamerlid S. (Songül) Mutluer (hierna: initiatiefnota), richt zich op het beschermen van vrouwen die slachtoffer zijn geworden van gendergerelateerd geweld en daarmee het slachtoffer van femicide kunnen worden.¹

Gendergerelateerd geweld is een schending van mensenrechten, een vorm van discriminatie jegens vrouwen. Onder het begrip van 'geweld tegen vrouwen' worden alle vormen van gendergerelateerd geweld verstaan die leiden of waarschijnlijk zullen leiden tot fysiek, seksueel of psychologisch letsel of leed of economische schade voor vrouwen, met inbegrip van bedreiging met deze vormen van dit soort geweld, dwang of willekeurige vrijheidsberoving, ongeacht of dit in het openbaar of in de privésfeer plaatsvindt.² Kortom, geweld tegen vrouwen kent dus velen vormen en is allesomvattend.

¹ Kamerstukken II 2024/2025, 36658, nr. 2.

² Artikel 3 aanhef en sub a, Verdrag van Istanbul.

De noodzaak tot interventie blijkt mede uit statistieken en maatschappelijke ontwikkelingen.³ De huidige wetgeving en uitvoeringspraktijk in Nederland is onvoldoende toereikend om gendergerelateerd geweld structureel terug te dringen, zoals recentelijk ook door GREVIO⁴ en CEDAW⁵ is bevestigd. Gelet op de zeer schadelijke gevolgen en impact van gendergerelateerd geweld, de bestaande noodzaak tot interventie en preventie steunt het NJCM de initiatiefnota.

Het NJCM concludeert dat het van belang is om de verschillende vormen van gendergerelateerd geweld (wettelijk) te erkennen en aan te pakken met als gewenst neveneffect dat er een bredere maatschappelijke verandering in gang wordt gezet waarin geweld tegen vrouwen in al hun diversiteit in welke vorm dan ook als volstrekt onaanvaardbaar wordt beschouwd. Het NJCM roept u dan ook op om de initiatiefnota te steunen. Daarnaast biedt het NJCM u hierbij een vijftal aanbevelingen aan.

1. Internationale verplichtingen

Om de aanleiding en noodzaak van de initiatiefnota beter te begrijpen dient eerst gekeken te worden naar de internationale verplichtingen van Nederland die betrekking hebben op de aanpak en bestrijding van gendergerelateerd geweld. In de Initiatiefnota is al kort stilgestaan bij het Verdrag van Istanbul. Nederland heeft op grond van dit verdrag de verplichting tot de aanpak en bestrijding van gendergerelateerd geweld.⁶ Daarnaast vloeit een dergelijke verplichting voor Nederland voort uit het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (het VN-Vrouwenverdrag).⁷ Het CEDAW-Comité heeft bepaald dat geweld tegen vrouwen ook een vorm van discriminatie is die onder de bescherming van het VN-Vrouwenverdrag valt. De aangesloten verdragspartijen zijn verplicht tot het beschermen van vrouwen tegen dit geweld en tot het verbeteren van de positie van vrouwen en kinderen. Gelet hierop is Nederland als verdragspartij dan ook verplicht om onder meer wetgeving en beleid te maken dat ziet op de bescherming van vrouwen tegen verschillende vormen van geweld.⁸

1.1 VN-Vrouwenverdrag en CEDAW-Comité

Nederland is sinds 1991 aangesloten bij het VN-Vrouwenverdrag. Het CEDAW-Comité, dat toezicht houdt op de naleving van het VN-Vrouwenverdrag, heeft zeer recent, haar zevende periodieke rapport gepubliceerd over de naleving van Nederland van het VN-Vrouwenverdrag.⁹ De bevindingen van CEDAW komen grotendeels overeen met die van GREVIO (onder 1.2).

³ Zie noot 1, p. 2.

⁴ GREVIO is een afkorting van de 'Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence' dat toezicht houdt op de naleving van lidstaten van de Europese Unie op de naleving van het Verdrag van Istanbul.

⁵ Het 'Committee on the Elimination of Discrimination against Women' (CEDAW) houdt toezicht op de naleving van het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen door de aangesloten lidstaten (VN-Vrouwenverdrag).

⁶ *Kamerstukken II 2024/25*, 36 658 nr. 2, p. 3.

⁷ Verdrag inzake de Uitbanning van alle Vormen van Discriminatie van Vrouwen', oftewel de 'Convention of the Elimination of All forms of Discrimination against Women' (CEDAW). Er zijn momenteel 189 lidstaten bij aangesloten, waaronder Nederland, inclusief het Caribische deel van Nederland.

⁸ General Recommendation nr. 19 (1992) en nr. 35 (2017).

⁹ CEDAW heeft een lange lijst met aanbevelingen gepubliceerd, teneinde het VN-Vrouwenverdrag volledig te implementeren binnen Nederland, inclusief de Caribische delen.

CEDAW/C/NLD/CO/7, 'Concluding Observations on the seventh periodic report of the Kingdom of the Netherlands', 23 februari 2026, zie:

https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/TreatyBodyExternal/DownloadDraft.aspx?key=KpGoBgiwIE3UtXbTVecMi40TyRrMDOQWUU2OdnvsdTV5EZ6WYIBTCFB3iNivkOPO.

Volgens het CEDAW-Comité dient huiselijk geweld binnen het Nederlands wettelijk systeem erkend te worden als gendergerelateerd probleem.¹⁰ Ook dient economisch geweld te worden opgenomen in de juridische definiëring van huiselijk geweld, en dient onder discriminatie tegen vrouwen uitdrukkelijk ook intersectorale discriminatie te worden verstaan.¹¹ Het CEDAW-Comité toont zich bezorgd over vertragingen in de opsporing en vervolging van gendergerelateerd geweld en de beperkte toegang voor slachtoffers voor compensatie, juridische rechtsbijstand en gespecialiseerde slachtofferzorg en -diensten.¹² Het CEDAW-Comité verzoekt Nederland haar over twee jaar schriftelijk te informeren over de genomen maatregelen, waaronder het implementeren van een gendersensitief beleid in wet- en regelgeving.¹³

1.2 Verdrag van Istanbul en GREVIO-Comité

In oktober 2025 heeft het GREVIO-comité haar eerste thematische evaluatie over Nederland gepubliceerd.¹⁴ Enerzijds uit GREVIO haar waardering voor verbeteringen die in Nederland zijn gerealiseerd¹⁵, zoals de Beleidsaanpak 'Stop Femicide', de nieuwe Wet op seksuele misdrijven met de verschuiving naar (het ontbreken van) instemming met seksuele handelingen bij verkrachting en seksueel geweld (juli 2024) en het Nationaal Actieprogramma 2023 met focus op preventie, cultuuromslag, en aandacht voor online geweld tegen vrouwen en kinderen. Anderzijds concludeert GREVIO dat Nederland structureel tekortschiet in de aanpak van gendergerelateerd geweld. Het huidige genderneutrale beleid, waarbij geweld binnen relaties gezien wordt als wederkerig of als een conflict tussen twee gelijken, is ten onrechte niet geworteld in een genderbewuste analyse van geweld en het werkt bovendien averechts waardoor geweld ook na de relatie geprolongeerd wordt.¹⁶ Verder voldoen de definities in wetgeving en de uitvoering daarvan onvoldoende aan de bepalingen van het Verdrag van Istanbul, met name is tot op heden de definitie van economisch geweld niet geïmplementeerd in Nederland.¹⁷ Ook bestaat er een gebrek aan samenhang en regie tussen de centrale en decentrale overheid, met onvoldoende invulling door de overheid van haar coördinerende rol. Daarom vereist GREVIO dringende actie om de Nederlandse praktijk in overeenstemming te brengen met de verplichtingen volgens het Verdrag van Istanbul.

1.3 Europese Richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld

Naast de hierboven besproken verdragen is er op 24 mei 2024 een nieuwe Richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld verschenen. Deze richtlijn ziet op de bestrijding van gendergerelateerd geweld en de bescherming van de slachtoffers ervan.¹⁸

¹⁰ Idem, zie noot 9, p.8-9, para. 27, sub c.

¹¹ Idem, zie noot 9, p.3, para, 11, sub a.

¹² Idem, zie noot 9, p.4, para. 12, sub c.

¹³ Idem, zie noot 9, p.17, para 57.

¹⁴ Council of Europe, GREVIO Netherlands First thematic evaluation report, 'Building trust by delivering support, protection and justice', (2025)1, 21 October 2025, zie: <https://rm.coe.int/first-thematic-evaluation-report-on-the-netherlands/488028f8df>.

¹⁵ Netwerk VN-Vrouwenverdrag, 'Nederland schiet nog tekort in voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen', 27 november 2025, geraadpleegd op 28 februari 2026.

¹⁶ Idem, zie noot 9, p.5 en noot 15.

¹⁷ CEDAW/C/NLD/CO/7 onder 27(c).

¹⁸ Zie: [europarl.europa.eu/news/nl/press-room/20240205IPR17412/first-ever-eu-rules-on-combating-violence-against-women-deal-reached](https://www.europarl.europa.eu/news/nl/press-room/20240205IPR17412/first-ever-eu-rules-on-combating-violence-against-women-deal-reached), geraadpleegd op: 6 september 2025 en <https://www.europarl.europa.eu/news/nl/press-room/20240419IPR20588/ep-keurt-eerste-eu-regels-ooit-goed-voor-de-bestrijding-van-geweld-tegen-vrouwen>, geraadpleegd op: 6 september 2025.

Het doel van de richtlijn is verdere harmonisatie van de wetgeving en het strafrecht over uiteenlopende vormen van geweld tegen vrouwen in de lidstaten binnen de Europese Unie. Naast enkele concrete strafbaarstellingen,¹⁹ bevat de richtlijn verzwarende omstandigheden, zoals het herhaaldelijk uitoefenen van geweld tegen vrouwen, het plegen van geweld tegen een kwetsbaar persoon of kind en het gebruik van extreem geweld.²⁰ Er is aandacht voor de versterking van de toegang van slachtoffers tot de rechter en versterking van slachtofferhulp. Opmerking verdient dat Nederland tot 14 juni 2027 heeft om de nieuwe wetgeving te implementeren in het nationale systeem.

Dit heeft als positief bijeffect dat door een gevolg te geven aan de initiatiefnota en de verankering van de verschillende voorstellen die hierin zijn benoemd in de Nederlandse wetgeving en beleid, dat daarmee ook wordt gewerkt aan de implementatie van de richtlijn.

Gelet op voorgaande, bestaan er voor Nederland meerdere verplichtingen om gendergerelateerd geweld aan te pakken en te bestrijden. Deze aanpak en bestrijding stopt voor Nederland echter niet bij het enkel opnemen van nieuwe strafbaarstellingen die zien op geweld tegen vrouwen. De focus ligt op een totaalpakket waarin op verschillende terreinen vrouwen zullen moeten worden beschermd tegen gendergerelateerd geweld. De initiatiefnota biedt hiervoor een aanzet, maar er is een omvangrijker pakket aan maatregelen nodig om de aanbevelingen van GREVIO en het CEDAW-Comité op te volgen en de Nederlandse wet- en regelgeving in overeenstemming met de verplichtingen volgens deze internationale normen, waaraan Nederland zich geconformeerd heeft, te voldoen.

De beslispunten die in de initiatiefnota zijn opgenomen en later in deze brief verder zullen worden besproken (zie hoofdstuk 3) vormen de basis voor een bredere aanpak en bestrijding van gendergerelateerd geweld.

2. Voorgestelde initiatieven

Gelet op de noodzaak voor een bredere aanpak en bestrijding van gendergerelateerd geweld bespreken wij in navolging van de initiatiefnota hieronder achtereenvolgens femicide als strafverzwarende omstandigheid, niet-fatale verwurging en psychisch geweld.

2.1 Femicide

Er zijn verschillende definities en perspectieven en definities om femicide te beschrijven.²¹ Femicide wordt veelal uitgelegd als ‘het doden van vrouwen vanwege hun gender’. Deze term vindt zijn oorsprong in Latijns-Amerikaanse landen om aandacht te vragen voor de oververtegenwoordiging van vrouwen die slachtoffer worden van mysogine moord.²²

¹⁹ De strafbaarstellingen zien op: vrouwelijke genitale verminking, gedwongen huwelijken, het zonder wederzijds goedvinden delen van intieme beelden, cyberstalking, cyberintimidatie, en cyberaanzetten tot haat of geweld.

²⁰ Richtlijn (EU) 2024/1385 van het Europees Parlement en de Raad van 14 mei 2024 ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld.

²¹ Er kan een feministische, sociologische, criminologische, op mensenrechten gebaseerde en gedekoloniseerde aanpak ter bestrijding van gendergerelateerd geweld en femicide worden onderscheiden. European Institute for Gender Equality (EIGE), ‘*Defining and identifying femicide: a literature review*’, 2021, p.4, Defining and identifying femicide: a literature review | European Institute for Gender Equality.

²² J. Janssen, ‘*Een kritische blik op de term femicide*’, socialevraagstukken.nl, 8 maart 2023.

Er is kritiek geuit op het begrip femicide, omdat dit een paraplubegrip zou zijn waarop geen gerichte handhaving kan worden afgestemd.²³ Vanuit de strafrechtelijke hoek bestaat aanvullend de kritiek dat voor een succesvolle strafrechtelijke vervolging er sprake moet zijn van dubbel opzet, namelijk opzet op het doden van de vrouw én opzet op het doden van de vrouw omdat zij een vrouw is.²⁴ Hiervan zou nauwelijks sprake zijn, omdat dodingshandelingen veelal het gevolg zouden zijn van uitzichtloosheid, psychische problematiek, jaloezie of een opeenstapeling van negatieve gebeurtenissen. Voor het strafrechtelijk verwijt maakt het niet uit dát het slachtoffer vrouw is. Volgens een jurisprudentieonderzoek kan een man ook om andere redenen een vrouw doden, waarbij zijn motieven niet gendergerelateerd zijn.²⁵

Er klinkt echter ook een ander geluid, waarin de maatschappijkritiek op het door mannen gevormde patriarchische stelsel weerklinkt. Femicide is een gendergerelateerde moord op vrouwen en meisjes en vormt het dodelijke eindstadium van een continuüm van meervoudige, overlappende en onderling verbonden vormen van gendergerelateerd geweld. Deze vorm van moord volgt doorgaans op ervaringen van fysiek, seksueel, psychisch of emotioneel misbruik en/of geweld, waarvan het grootste deel wordt gepleegd door intieme (ex-)partners en andere familieleden.²⁶ Gendergerelateerd geweld is intentioneel geweld, dat verbonden is met onderliggende opvattingen over gender, zoals stereotypen, gender- en rolpatronen, discriminatie van vrouwen en meisjes, ongelijke maatschappelijke machtsverhoudingen tussen vrouwen en mannen. Dit betekent dat wat betreft het begrip femicide en de betekenis hiervan binnen het strafrecht niet alleen naar de motieven van daders gekeken moet worden, maar dat ook moet worden gekeken naar hoe de samenleving aankijkt tegen vrouwen en naar hun positie en rol in de samenleving.²⁷

De initiatiefneemster concludeert dat vervolgonderzoek nodig is naar de situatie van kinderen die te maken hebben met gendergerelateerd geweld - inclusief femicide - jegens hun moeder. Het NJCM benadrukt dat kinderen niet alleen getuige kunnen zijn van gendergerelateerd geweld tegen hun moeder, maar hier zelf ook slachtoffer van kunnen worden.²⁸ Gendergerelateerd geweld heeft een vergaande impact op het leven van (opgroeïende) kinderen.

²³ Zie onder meer: Liem, M.C.A.(. (2021). *'Femicide: een kritische reflectie op het gebruik van de term'*. Boom Strafbblad, 2(5), 164-166, <https://doi.org/10.5553/BSb/266669012021002005002>.

²⁴ Zie daarover S.V. Hellemons, *'Discriminatie als oogmerk: Een duiding van het bestanddeel oogmerk in de zoektocht naar een criterium voor discriminatiemotieven'*, DD 2023/20, en J.M. ten Voorde, S.V. Hellemons & P.M. Schuyt, *'Discriminatie als strafbeïnvloedende omstandigheid bij strafbare feiten: Een rechtsvergelijkende studie'*, Leiden: Boom Juridische Uitgever 2020.

²⁵ Zie het jurisprudentieonderzoek naar femicide door S.S. Buisman en M.D. Jansen, *'Een onderzoek naar 'femicide' in de rechtspraak, DD 2023/66, p. 10-11.*

²⁶ UN Women, *'Gender-related killings of women and girls (femicide/feminicide)'*, (2022), p.11, <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-11/Gender-related-killings-of-women-and-girls-improving-data-to-improve-responses-to-femicide-feminicide-en.pdf>.

²⁷ M. Samadi, *'Femicide of moord? Over het belang van een feministisch perspectief bij gendergerelateerde moorden'*, Themis 2024-3, p. 129.

²⁸ K. Lünemann, *'Patronen van geweld in intieme relaties en femicide'*, In: Justitiële Verkenningen, (2025) jrg. 51, nr.3, p. 96-97, Lünemann, KD, Compagner, M., Stekete, M. & De Wildt, R. (2023). *"Op zoek naar beschermingsarrangementen bij huiselijk geweld. Een onderzoek naar samenwerking huiselijk geweld in Zaanstreek-Waterland"*. Utrecht: Verwey-Jonker Instituut, en B. Godwalt i.s.m. Federatie Nabestaanden Geweldslachtoffers en Blijf Groep, *'Aanpakplan: kinderen van femicide slachtoffers en femicide overlevers'*, november 2025, zie: <https://www.blijfgroep.nl/wp-content/uploads/2025/11/Aanpakplan-kinderen-van-femicideslachtoffers-en-femicide-overlevers-2025.pdf>.

2.2 Dood op een vrouw als strafverzwarende omstandigheid

Zoals de initiatiefnota vermeldt, is de Nederlandse (straf)wetgeving genderneutraal geformuleerd met als gevolg dat bij moord en doodslag geen rekening wordt gehouden met gendergerelateerd geweld. Daardoor worden incidenten of gebeurtenissen die aan femicide voorafgaan afzonderlijk beoordeeld en onvoldoende of niet als onderdeel van een gewelddadig en/of repeterend patroon herkend.²⁹ Uit Brits onderzoek blijkt echter dat aan femicide een (sluipend) patroon van machtsdynamieken (zoals dwang, druk en dwingende controle) en geweldservaringen aan voorafgaat.³⁰

De initiatiefnemer wil dat (intrafamiliale) doodslag op een partner of kind als strafverzwarende omstandigheid wordt meegenomen in de straftoemeting, waarbij de strafoplegging wordt verhoogd met een derde. Op dit moment worden de strafverzwarende omstandigheden bepaald door de rechter op basis van de relevante feiten en omstandigheden. Uit het jurisprudentieonderzoek van Buisman en Jansen blijkt dat de strafrechter indicaties van femicide maar in 5-10% van de gevallen meeweegt in de strafmotivering.³¹ Wat tevens opvalt in dit onderzoek is dat de rechter weliswaar de ernst van het feit benadrukt, maar dat nergens wordt erkend dat sprake is van femicide of gendergerelateerd geweld en dat dit een breed gedragen maatschappelijk probleem is. Het is echter van belang dat ook vanuit de rechtspraak een signaal komt dat geweld tegen vrouwen geen losstaande incidenten zijn.

Het GREVIO-Comité en het CEDAW-Comité hebben deze genderneutrale benadering in Nederland bekritiseerd en hebben aangestuurd op implementatie van gendersensitief beleid, en binnen twee jaar een update over de genomen maatregelen door Nederland. Zolang in Nederland gendersensitief beleid ontbreekt, kan deze leemte in het strafrecht door bijvoorbeeld een wettelijke strafverzwaringsgrond overbrugd worden. Met een wettelijke strafverzwaringsgrond wordt een sterk signaal afgegeven aan de samenleving, er wordt recht gedaan aan de behoeften van slachtoffers en ook zorgt het voor rechtszekerheid bij verdachten.³²

Het NJCM steunt het voorstel om een wettelijke strafverzwaringsgrond op te nemen ten aanzien van doodslag op vrouwen of kinderen. Daarnaast roept het NJCM op om voortvarend op te treden met het incorporeren van een overkoepelend, gendersensitief wetgevings- en beleidskader en aldus in de terminologie de gendergerelateerdheid van geweld tegen vrouwen en meisjes te beschrijven en benadrukken.

²⁹ Kamerstukken II, 2024/25, 36 658, nr. 2, p. 3-4.

³⁰ J. Monckton Smith, *'In Control: Dangerous Relationships and How They End in Murder'*, 2021, en K. Lünemann, *'Patronen van geweld in intieme relaties en femicide'*, In: Justitiële Verkenningen, jrg. 51, nr.3, 2025, <https://homicidetimeline.co.uk/what-is-the-homicide-timeline.php>, en <https://www.intiemeterreur.net/tijdljn-moord-volgens-criminoloog-jane-monckton-smith>.

³¹ S.S. Buisman en M.D. Jansen, *'Een onderzoek naar 'femicide' in de rechtspraak'*, DD 2023/66.

³² S.V. Hellemons, J.H.L.J. Janssen, E. Omicevic en J. Ouwerkerk, *'De strafrechtelijke aanpak van haatmisdrijven en gendergerelateerd geweld: een discussie'*, BSB 2024, nr. 3, p. 209.

2.3 Niet-fatale verwurging

In de initiatiefnota is het beslispunt opgenomen om niet-fatale verwurging expliciet strafbaar te stellen in het Wetboek van Strafrecht. Niet-fatale verwurging is een zeer belangrijke indicator van dreigend dodelijk geweld. Een expliciete strafbaarstelling moet ervoor zorgen dat slachtoffers preventief worden beschermd tegen dodelijk geweld.³³

Hoewel er binnen het huidige juridisch kader in het strafproces al stappen worden ondernomen in het meer effectief vervolgen³⁴ van niet-fatale verwurging, wordt er door het NJCM meerwaarde gezien in een aparte strafbaarstelling hiervan. Vrouwen lopen immers het meeste risico op femicide bij of na het verbreken van de relatie.³⁵ Bovendien is gebleken dat niet-fatale verwurging de grootste voorspeller van femicide is³⁶ en dat slachtoffers van eerdere verwurging een zeven keer grotere kans hebben om slachtoffers van dodelijk geweld te worden.³⁷ Met verwurging toont de pleger de macht en controle die hij heeft over zijn slachtoffer. In het Nederlands (straf-)recht staat dit patroon nog onvoldoende op de voorgrond, aangezien eerdere geweldservaringen nog te veel als incident worden gezien.³⁸

Op dit moment is de keuze voor de juridische kwalificatie van niet-fatale verwurging veelal afhankelijk van het letsel dat kan worden vastgesteld. Bij niet-fatale verwurging is niet altijd sprake van letsel dat zichtbaar is aan de buitenkant, kan het letsel, zowel aan de binnen- als de buitenkant, maar voor een beperkte duur zichtbaar zijn of is er überhaupt geen sprake van aantoonbaar letsel.³⁹ Zo zijn het verlies van controle over blaas, darmen en incontinentie, hoofdpijn, misselijkheid en stemverandering ook gevolgen van niet-fatale verwurging die tijdens en/of na de verwurging kunnen optreden. Niet-fatale verwurging kan leiden tot ernstige, permanente hersenschade en is voor een slachtoffer enorm angstaanjagend.⁴⁰ Bij de keuze voor een passende juridische kwalificatie⁴¹ dient ook hiernaar te worden gekeken. Op dit moment worden deze gevolgen echter nog onvoldoende herkend en erkend.

³³ Kamerstukken II 2024/25, 36 658, nr. 2, p. 7 en 12.

³⁴ Het Openbaar Ministerie past nu aanvullende onderzoeksmogelijkheden toe om inwendig letsel te constateren bij niet-fatale verwurging, zie: <https://www.om.nl/actueel/nieuws/2026/01/28/nieuwe-onderzoeksmethode-bij-rode-vlag-femicide-al-78-keer-ingezet>. Daarnaast hanteert de rechtbank Rotterdam een bijzondere methode bij huiselijk geweldzaken door deze op speciale themazittingen te behandelen. Daarbij is er aandacht voor de onderliggende patronen en maatwerk in de straftoemeting. Zie: Evaluatie pilot geïntegreerde aanpak huiselijk geweld, Piepers en Buysse 2021.

³⁵ Movisie, *Femicide in (ex)partnerrelaties, Het is gevaarlijker in Nederland om vrouw te zijn dan crimineel*, 16 september 2024, zie: <https://www.movisie.nl/artikel/femicide-ex-partnerrelaties>.

³⁶ Verwey-Jonker, *Structurele aandacht voor (dodelijk) geweld tegen vrouwen mist in Nederland*, 5 april 2023, <https://www.verwey-jonker.nl/artikel/structurele-aandacht-voor-dodelijk-geweld-tegen-vrouwen-mist-in-nederland/>, en Pointer, *Risico's voor femicide niet goed in beeld: 1 op de 6 is eerder gewurd*, 7 april 2023, <https://pointer.kro-ncrv.nl/riscos-voor-femicide-in-nederland-niet-goed-in-beeld>.

³⁷ Glass N. et al., *Non-fatal strangulation is an important risk factor for homicide of women*, The Journal of Emergency Medicine, Volume 35, Issue 3, 2008, pp. 329-335, zie: www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2573025/ en GREVIO Netherlands First thematic evaluation report *'Building trust by delivering support, protection and justice'*, (2025)1, 21 oktober 2025, p. 49, para. 187.

³⁸ Idem., GREVIO (2025), p.49, para. 187, en Kamerstukken II 2024/2025, 36658, nr. 2.

³⁹ Zie: Informatiefolder voor slachtoffers van wurging Nederlands, Institute For Addressing Strangulation d.d. juli 2025.

⁴⁰ White C. et al., *'I thought he was going to kill me': analysis of 204 case files of adults reporting non-fatal strangulation as part of a sexual assault over a 3-year period*, Journal of Forensic and Legal Medicine, Volume 79, 2021, available at: www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1752928X21000135.

⁴¹ Niet-fatale verwurging wordt momenteel vervolgd op grond van eenvoudige mishandeling (art. 300 Sr), (poging) zware mishandeling (art. 302 jo. 45 Sr) of poging doodslag (art. 287 jo. 45 Sr). De kwalificatie is afhankelijk van het veroorzaakte letsel

De mogelijkheid voor een betere herkenning en erkenning kan onder meer worden gevonden in het opnemen van een gedetailleerde verklaring bij het slachtoffer én binnen 24 uur het (inwendige) letsel te laten onderzoeken door een forensisch deskundige. Dat hier nu al kleine successen mee worden behaald en er meer aandacht voor ontstaat bij het Openbaar Ministerie (hierna: OM) en binnen de strafrechtspraak blijkt uit de recente uitspraak waarbij bepalend bleek dat aangeefster binnen 24 uur na het geweld door een forensisch arts werd onderzocht.⁴² Dit leidt ertoe dat niet-fatale verwurging niet enkel meer als een *eenvoudige* mishandeling wordt gekwalificeerd, maar dat er ook vaker kan worden gekozen voor onder meer ‘poging doodslag’.

Ondanks de stappen die op dit moment al worden gezet door onder meer het OM om het letsel van slachtoffers beter te kunnen herkennen en te kunnen duiden, blijft het probleem bestaan dat de focus binnen de huidige strafbaarstellingen ligt bij het kunnen vaststellen van de aanwezigheid van letsel. Voor vrouwen van kleur leidt de nadruk op lichamelijk letsel bovendien tot ongelijkheid, omdat de gevolgen van niet-fatale verwurging bij een donkere huidskleur moeilijker waarneembaar kunnen zijn en de specifieke expertise hierover bij (forensisch) artsen nog tekortschiet.⁴³

Door het expliciete strafbaar stellen van niet-fatale verwurging verschuift de focus van het bewijzen van de opzet op het (dodelijk) letsel van het slachtoffer, naar de gedraging van de pleger, te weten: het verwurgen. Op deze manier wordt het voor de betrokken instanties eenvoudiger om eenduidig te signaleren en niet-fatale verwurging te plaatsen in het onderliggende patroon van dwang, controle en intimidatie.⁴⁴ Concluderend steunt het NJCM het initiatief om niet fatale verwurging apart strafbaar te stellen overeenkomstig de Initiatiefnota. Daarbij maakt het NJCM wel de kanttekening dat het van belang is dat er ruimte blijft bestaan voor maatwerk in de straftoemeting.⁴⁵

2.4 Geen klachtplicht bij stalking

Een volgend besispunt is dat de definitie van stalking wordt uitgebreid en de bijbehorende klachtvereiste komt te vervallen. Stalking, ook wel belaging genoemd, is strafbaar gesteld in artikel 285b van het Wetboek van Strafrecht.

en het bewijs voor (voorwaardelijk) opzet op (zwaar) lichamelijk letsel of de dood. Zie bijvoorbeeld: Rb. Den Haag 18 januari 2024, ECLI:NL:RBDHA:2024:450, Rb. Rotterdam 26 augustus 2025, ECLI:NL:RBROT:2025:10264, Rb. Gelderland 6 februari 2025, ECLI:NL:RBGEL:2025:1148, Rb. Noord-Nederland 4 juli 2023, ECLI:NL:RBNNE:2023:2697 en Rb. Den Haag 23 december 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:14048.

⁴² Door de ontwikkelingen die momenteel gaande zijn binnen het OM, de strafrechtspraak en op forensisch gebied zijn er al enkele noodzakelijk stappen gezet om de ernst van niet-fatale verwurging beter te kunnen duiden en deze beter naar ernst in te schatten waardoor een meer passende straf kan worden opgelegd. van de Rechtbank Oost-Brabant van 21 januari j.l., waar de rechtbank kwam tot een bewezenverklaring van poging doodslag. De rechtbank heeft in haar oordeel stilgestaan bij de verklaring van aangeefster en de forensisch-medische letselbeschrijving en letselrapportage van het Landelijk Onderzoeks- en Expertisebureau FMO (hierna: LOEF). Bepalend hierbij was dat de aangeefster binnen 24 uur na het geweld door een forensisch arts werd onderzocht.

⁴³ Conference on crimes against women, *‘Invisible no more’*, 19 februari 2026, zie: <https://conferencecaw.org/invisible-no-more/>, en Vereniging Vrouw en Recht Clara Wichmann, *‘Congres femicide en dwingende controle verslag’*, 16 november 2023, p.7, zie: [Verslag-Congres-Femicide-Definitief.pdf](#)

⁴⁴ European Family Justice Center Alliance, *‘Verwurging of poging tot verwurging bij huiselijk geweld, seksueel geweld en/of kindermishandeling’*, zie: <https://www.forgen.nl/file/6ce5964dce2fcb4793758358ea96dba1>.

⁴⁵ Hiermee wordt er gereageerd op het voorstel voor een ‘verplichte gevangenisstraf’. Zie: *Kamerstukken II 2024/25*, 36 658, nr. 2, p. 7.

De klachtvereiste bij stalking houdt in dat een verdachte pas kan worden vervolgd als het slachtoffer (expliciet) heeft aangegeven bij de aangifte dat de politie een onderzoek start en dat strafrechtelijke vervolging gewenst is. Het slachtoffer krijgt hiervoor enkele dagen bedenktijd.

Uit onderzoek blijkt dat stalking een patroon van gedragingen is die de kans op het plegen van psychisch of fysiek geweld doet vergroten.⁴⁶ Stalking is dus een rode vlag voor verder escalerend geweld en daarmee een reden om over te gaan tot vervolging. In de Nederlandse wetsgeschiedenis wordt met een terughoudende blik gekeken naar de vervolging van stalking. Bij het invoeren van de klachtplicht heeft de wetgever de privacy van het slachtoffer willen waarborgen.⁴⁷ Zo kunnen bij een klacht, aangifte en een mogelijk daaropvolgend strafproces intieme details van een relatie in de openbaarheid komen en daarom is de keuze bij het slachtoffer gelaten om wel of niet om strafrechtelijke vervolging te vragen. Het NJCM ziet dit als een begrijpelijke afweging, maar mist in de afweging de kwetsbaarheid van het slachtoffer en het publieke belang bij de strafrechtelijke vervolging.

Gelet op het feit dat door stalking de kans op fysiek (dodelijk) geweld in grote mate toeneemt,⁴⁸ volgens de acht fases van Monckton-Smith, acht het NJCM het wenselijk dat er ook een mogelijkheid komt voor het OM om ambtshalve over te kunnen gaan tot de strafrechtelijke vervolging van belaging in die zaken waarbij dit noodzakelijk wordt geacht, zodat ook meer beschermende maatregelen voor het slachtoffer en haar omgeving kunnen worden getroffen. Het NJCM steunt de initiatiefneemster dan ook in haar voornemen om de klachtplicht bij stalking te laten vervallen.

2.5 Hogere straf stalking en bijzondere opsporingsbevoegdheden

Naast het vervallen van de klachtvereiste heeft de initiatiefneemster voorgenomen om de strafmaat voor stalking te verhogen van drie jaar naar vier jaar, zodat bijzondere opsporingsbevoegdheden kunnen worden ingezet voor een meer effectieve opsporing.⁴⁹ Het NJCM steunt dit voornemen, maar wil hierbij wel enkele kritische kanttekeningen plaatsen.

In (onder meer) stalkingszaken worden doorgaans de opsporingsbevoegdheden uit titel IVa van de Aanwijzing opsporingsbevoegdheden ingezet, waarvoor slechts een redelijk vermoeden van een strafbaar feit vereist is.⁵⁰ De drempel om deze bijzondere opsporingsbevoegdheden in te zetten is laag, waardoor een verhoging van de strafmaat van drie naar vier jaar niet direct noodzakelijk is. Voor toepassing van de zwaardere bevoegdheden uit titel V geldt echter een hogere drempel: er moet sprake zijn van een op feiten gebaseerd vermoeden van in georganiseerd verband gepleegde of beraamde misdrijven als bedoeld in art. 67 lid 1 Wetboek van Strafvordering, waarvoor voorlopige hechtenis is toegestaan (in beginsel bij feiten waarop vier jaar of meer gevangenisstraf staat of in de daar genoemde gevallen).

⁴⁶ Spencer en Smith 2020.

⁴⁷ *Kamerstukken II*, 1997/1998, 25 768, nr. 3, p.8.

⁴⁸ Zie noot 29. (J. Monckton-Smith).

⁴⁹ *Kamerstukken II* 2024/25, 36 658, nr. 2, p. 8 en 12.

⁵⁰ De bevoegdheden in deze titel zijn opgenomen in artikelen 126g tot en met 126ni Wetboek van Strafvordering, hieronder valt onder meer stelselmatige observatie (126g), infiltratie (126h), stelselmatige inwinning van informatie (126j), opnemen van vertrouwelijke communicatie (126l), onderzoek van communicatie door middel van geautomatiseerde werken (126la) e.v.

De strafverhoging van drie naar vier jaar heeft dan ook als gevolg dat de inzet van de bijzondere opsporingsbevoegdheden die in titel V zijn opgenomen mogen worden ingezet. Een strafverhoging is hiervoor echter niet noodzakelijk, omdat art. 285b Sr ook als apart delict in art. 67 lid 1 sub Wetboek van Strafvordering kan worden opgenomen.

Het NJCM acht het desondanks wenselijk om de maximale gevangenisstraf van drie naar vier jaar te verhogen omdat dit betekent dat belaging daarmee onder de reikwijdte van art. 67 lid 1 onder a Wetboek van Strafvordering komt te vallen en daarmee zal worden gezien als een ‘serious crime’ waardoor de ernst van belaging als cruciaal onderdeel in het patroon van intieme terreur en dwingende controle ook wettelijk wordt verankerd.

Aanvullend betekent dit dat de officier van justitie bij de inzet van onder meer de bijzondere opsporingsbevoegdheden toestemming zal moeten vragen bij de rechter-commissaris die de inzet van de bevoegdheden onafhankelijk zal toetsen. Nu door de strafverhoging belaging als ‘serious crime’ zal worden gezien, kan deze toestemming wellicht eerder door de rechter-commissaris worden verleend gelet op de ernst van het misdrijf en maakt dit voorts dat de inzet van de bijzondere opsporingsbevoegdheden in lijn is met hetgeen bepaald in het Prokaratuur-arrest⁵¹ en het Landeck-arrest.⁵²⁵³

3. Aanbevelingen

I. De impact van (dodelijk) gendergerelateerd geweld op kinderen

De initiatiefneemster richt zich met de door haar voorgestelde maatregelen ter bestrijding van (dodelijk) gendergerelateerd geweld met name op vrouwen die slachtoffer zijn geworden van gendergerelateerd geweld. Daarnaast beoogt de initiatiefneemster de wetgeving en handhaving te versterken en sneller de juiste interventies, zowel voor het slachtoffer, de pleger als hun kinderen, in te kunnen zetten.⁵⁴ Het NJCM benadrukt dat gendergerelateerd geweld een vergaande impact heeft op het leven van kinderen. Het NJCM roept daarom op vanuit een holistische blik te onderzoeken welke psychosociale-, opvoedings- en perspectiefbeslissingen na gendergerelateerd geweld genomen (moeten) worden, rekening houden met de (complexe) onderlinge familiebanden. Hierbij dienen alle actoren, zowel in familiekring als de betrokken hulp-, ondersteunings- en juridische diensten en instellingen, te worden betrokken om een effectieve aanpak tegen gendergerelateerd geweld te kunnen realiseren.

NJCM-aanbeveling I:

Het NJCM beveelt aan om de positie van kinderen, die getuige of zelf slachtoffer zijn van gendergerelateerd geweld, vanuit een holistische visie te onderzoeken en een effectieve aanpak van gendergerelateerd geweld tegen kinderen te realiseren.

⁵¹ HvJ EU 2 maart 2021, ECLI:EU:C:2021:152: het vorderen van verkeers- en locatiegegevens door een officier van justitie (die tevens aanklager is) is in strijd met het EU-recht. Een onafhankelijke rechter of instantie dient voorafgaand te toetsen of de toegang mag worden verschaft tot dergelijke privacygevoelige gegevens.

⁵² HvJ EU 4 oktober 2024, C-548/21: politietoegang tot opgeslagen gegevens op inbeslaggenomen smartphones vormen een ernstige inbreuk op grondrechten. Dergelijk onderzoek moet in beginsel worden beperkt tot bestrijding van ernstige criminaliteit en vereist een voorafgaande toetsing door een onafhankelijke rechter of instantie.

⁵³ Uit deze arresten volgen strengere privacy-eisen voor (onder meer de Nederlandse) opsporingsdiensten bij het zich verschaffen tot de toegang tot verkeers- en locatiegegevens (Prokaratuur, C-746/18) en het uitlezen van de inhoud van inbeslaggenomen gegevensdragers de (Landeck (C-548/21) tijdens het opsporingsonderzoek.

⁵⁴ *Kamerstukken II 2024/2025, 36658, nr. 2, p.2.*

II. De verplichtingen volgens het Verdrag van Istanbul

Alhoewel het Verdrag van Istanbul in Nederland per 1 maart 2016 in werking is getreden, zijn de bepalingen hieruit nog niet of niet volledig in Nederlandse wet- en regelgeving geïmplementeerd. Zo verplicht artikel 33 van het Istanbul Verdrag de bij dit verdrag aangesloten lidstaten om psychisch geweld expliciet strafbaar te stellen. Voormalig Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid Coenradi heeft hierin stappen gezet en de contouren voor strafbaarstelling van psychisch geweld opgesteld, verdere actie is echter uitgebleven.⁵⁵ Binnen het juridisch kader wordt psychisch geweld te vaak over het hoofd gezien en niet (h)erkend als een repeterend en ingrijpend patroon. Vanwege de ernst en het ingrijpende karakter van psychisch geweld ligt er sinds kort een vernieuwend voorstel om de term ‘*sociale femicide*’ in te voeren.⁵⁶ Door deze terminologie in wet- en regelgeving te borgen, kan aan slachtoffers betere (h)erkenning en beschermingsmogelijkheden zorggedragen worden, alsmede wordt de maatschappelijke bewustwording van de impact en ernst hiervan vergroot.

Het NJCM ondersteunt het initiatief om stappen te zetten naar een wetsvoorstel waarin psychisch geweld, met inbegrip van economisch geweld, expliciet wordt strafbaar gesteld.⁵⁷

NJCM-aanbeveling II:

Het NJCM beveelt aan de verplichtingen volgens het Verdrag van Istanbul zonder onnodige vertraging te implementeren, waaronder de juridische definities van gendergerelateerd geweld conform het Verdrag van Istanbul, en benadrukt daarbij het belang van gendergelijkheid ter vervulling van de voor ieder toepasselijke mensenrechten en bescherming tegen geweld en discriminatie. Het NJCM geeft u ter overweging het concept ‘sociale femicide’ te onderzoeken en te implementeren in het wetsvoorstel tot strafbaarstelling van psychisch geweld.

III. Gendergerelateerd geweld als high-impact crime

Alhoewel (fataal) gendergerelateerd geweld een ernstig en wijdverbreid maatschappelijk probleem is, blijft de preventie, bescherming en vervolging hiervan achter bij andere delicten. Voor ernstige vermogensdelicten is meer capaciteit, budget, prioritering en opsporingsmiddelen beschikbaar. Slachtoffers die aangifte willen doen, worden vaak onvoldoende geholpen omdat het geweld zich achter de voordeur afspeelt en bewijs lastig te verkrijgen is.⁵⁸ Deze benadering kan neerkomen op victim blaming, waarbij de verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid en bewijslast impliciet bij het slachtoffer wordt gelegd.⁵⁹

⁵⁵ Rijksoverheid, ‘Psychisch geweld wordt strafbaar’, 16 oktober 2024, zie: *Psychisch geweld wordt strafbaar | Nieuwsbericht | Rijksoverheid.nl* en Rijksoverheid, ‘Contouren van de afzonderlijke strafbaarstelling van psychisch geweld’, 10 juli 2025, , <https://open.overheid.nl/documenten/cfc28bf4-2747-42de-9722-3a4ba50cf21d/file>.

⁵⁶ Korlaar A., ‘*The Overlooked Harm of Psychological Violence: How Legal Gaps Perpetuate Ignorance and Injustice*’, 2025, Master Thesis Applied Ethics, Universiteit Utrecht, zie: <https://studenttheses.uu.nl/handle/20.500.12932/48824>.

⁵⁷ CEDAW/C/NLD/CO/7 onder 27(c).

⁵⁸ Huiselijk Geweld, ‘*Gendersensitiviteit in de Nederlandse aanpak van huiselijk geweld*’, 2 februari 2021, zie: <https://www.huiselijkgeweld.nl/binaries/huiselijkgeweld/documenten/rapporten/2021/02/02/gendersensitiviteit-in-de-nederlandse-aanpak-van-huiselijk-geweld/gendersensitiviteit-in-de-nederlandse-aanpak-van-huiselijk-geweld-nadere-concretisering-van-de-grevio-aanbevelingen.pdf>

⁵⁹ Mr. Online, ‘*OM, Ministerie en slachtofferhulp vragen aandacht voor victim blaming*’, 19 februari 2026, zie: <https://share.google/WIYgwSG7Tep0F2Gct>, Movisie, ‘*Discriminatie en racisme: voorkom victimblaming*’, 21 maart 2023, zie:

Aanbeveling III:

Het NJCM beveelt aan om gendergerelateerd geweld als high-impact crime te oormerken en pleit voor een cultuuromslag waarin meldingen van (vermoedens van) gendergerelateerd geweld serieus genomen worden, voortvarend opgepakt en onderzocht, inclusief bewijslastvergarig.

IV. Coördinatie van beleid vanuit één centraal orgaan

Sinds de decentralisatie per 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vanuit de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Jeugdwet.⁶⁰ Doordat deze taken op decentraal niveau zijn belegd en ook over verschillende organisaties en ministers zijn verdeeld, is het beleid versnipperd. Hierdoor ontbreekt centrale coördinatie, omdat gemeenten elk een eigen mandaat, beleidsplan en budget hebben. Ook ontbreekt een samenhangende, landelijke aanpak vanuit één centraal orgaan. Mariëtte Hamer, Regeringscommissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld, pleit daarom voor een Ministerie voor Gelijkheid om deze versnippering tegen te gaan.⁶¹

NJCM-aanbeveling IV: Zorg voor coördinatie van beleid en wetgeving vanuit één centraal orgaan

Het NJCM roept op tot oprichting en instelling van één centrale organisatie met één persoon met doorzettingsmacht, bijvoorbeeld een 'Minister voor Gelijkheid en Emancipatie' met verantwoordelijkheid voor de coördinatie en ontwikkeling van beleid en maatregelen en toezicht daarop ter voorkoming van gendergerelateerd geweld.

V. Meldpunt voor gendergerelateerd geweld en dataverzameling

Onderzoek toont aan dat geweld tegen vrouwen sterk ondergerapporteerd wordt, terwijl het een wijdverbreid maatschappelijk probleem is. Volgens rapportages van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum blijven slachtoffers van structureel (ex-)partnergeweld vaak buiten beeld.⁶²

Uit Europees Europees onderzoek blijkt dat (i) 41% van alle vrouwen in Nederland ooit in haar leven fysiek en/of seksueel geweld meegemaakt heeft, dat (ii) 1 op de 3 vrouwen in haar leven seksueel geweld meegemaakt heeft, (iii) dat bijna 1 op de 6 vrouwen in Nederland fysiek en/of seksueel geweld door een intieme partner of ex-partner ervaren heeft, dat (iv) 1 op de 3 vrouwen psychisch geweld door een (ex-)partner meegemaakt heeft, dat (v) 1 op de 5 vrouwen in haar leven te maken heeft gehad met fysiek en/of seksueel huiselijk geweld en dat (vi) 1 op de 5 vrouwen ooit te heeft maken gehad met stalking.⁶³ Veel vormen van geweld worden niet herkend of geregistreerd, mede door genderneutrale definities.

<https://www.movisie.nl/artikel/discriminatie-racisme-voorkom-victim-blaming>, en Movisie, 'Het ideale slachtoffer bestaat niet', 13 juli 2023, zie: <https://share.google/xhm7DDmr5SMBDKkBC>.

⁶⁰ Kamerstukken II 2019-2020, nr. 1304, Aanhangsel van de Handelingen, vraag 4 en 6.

⁶¹ Spraakmakers KRO-NCRV, 'Mariëtte Hamer pleit voor Ministerie van Gelijkheid: Kijk naar de onderliggende problemen en pak ze aan', 4 september 2025, zie: <https://www.nporadio1.nl/nieuws/binnenland/4159594f-3adc-4d08-a10a-0f68427cd4d0/mariette-hamer-pleit-voor-ministerie-voor-gelijkheid-kijk-naar-de-onderliggende-problemen-en-pak-ze-aan>.

⁶² Boom, A. ten & Wittebrood, K. (2019). 'De prevalentie van huiselijk geweld en kindermishandeling in Nederland. Den Haag: WODC. Cahier 2019-1.

⁶³ Atria.nl, december 2024, 'Nieuwe Europese cijfers: seksueel en gendergerelateerd geweld tegen vrouwen'.

Wel komt vanuit de samenleving weerklank over het stoppen van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen in het algemeen, en fataal gendergerelateerd geweld, als sluitstuk van dwingende controle, in het bijzonder tot uiting.⁶⁴

NJCM-aanbeveling V: Open een meldpunt voor gendergerelateerd geweld

Het NJCM geeft het kabinet ter overweging om een meldpunt te openen voor niet-fataal gendergerelateerd geweld. Breng daarbij de prevalentie, patronen en gangbare reacties in kaart, vanuit het perspectief van slachtoffers.

Tot slot

Het huidige Wetboek van Strafrecht biedt mogelijkheden om gendergerelateerd geweld te vervolgen. Het schiet echter nog tekort. Er is te weinig aandacht voor het onderliggende patroon van dwang, macht en controle dat aan femicide voorafgaat. Daarnaast is het van belang dat Nederland de verdragsverplichtingen die uit het Verdrag van Istanbul en het VN-Vrouwenverdrag voortvloeien, zal naleven en implementeren en in beleid aandacht zal hebben voor de effectieve aanpak van gendergerelateerd geweld.

Het NJCM beoogt met deze brief vanuit een mensenrechtelijk perspectief de Nederlandse wetgeving, beleid en praktijk te verbeteren, om gendergerelateerd geweld beter te herkennen, aan te pakken en te vervolgen, opdat vrouwen en hun kinderen beter bescherming vinden tegen geweld.

Wij lichten het bovenstaande desgewenst graag nader toe en zijn beschikbaar voor vragen.

Hoogachtend,

Het bestuur van het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten
en
De werkgroepen Strafrecht en Vrouwenrechten & Gendergelijkheid

⁶⁴ De Groene Amsterdammer, 'Nederland treuzelt als het gaat om femicide', 28 juli 2025, <https://www.groene.nl/artikel/nederland-treuzelt-als-het-gaat-om-femicide>, De Volkskrant, 'Vrouwenmoord volgt een vast patroon. Waar moet je op letten?', 18 augustus 2025, <https://www.volkskrant.nl/kijkverder/v/2025/femicide-vrouwenmoord-fases-patroon~v1669755>, en Rijksoverheid, 'Om geweld tegen vrouwen te stoppen, is er meer nodig dan alleen straf', 26 november 2024, "Om geweld tegen vrouwen te stoppen, is er meer nodig dan alleen straf" | Ministeries | Rijksoverheid.nl.